

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 541/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Tarbajom, Zámocká 28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 155/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 155/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalobkyňa stranou sporu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 95/2016 o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok (ďalej len „spotrebiteľský spor“). Okresný súd rozhodol rozsudkom zo 16. februára 2017 tak,

že konanie v časti o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, zastavil a ďalej určil, že žalobkyňou navrhované zmluvné podmienky sú neprijateľné.

Sťažovateľka podala na okresnom súde 22. júna 2017 žalobu, ktorou si ako úspešná strana spotrebiteľského sporu uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 500 eur, odkazujúc na § 3 ods. 5 *in fine* zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

3. V napadnutom konaní sa žalovaná strana vyjadrila k žalobe podaním z 18. júla 2017, ktoré bolo sťažovateľke doručené 24. júla 2017. Sťažovateľka nepovažovala za potrebné s poukazom na rýchlosť a hospodárnosť konania k vyjadreniu žalovanej predložiť repliku, pretože „*všetky skutkové a právne okolnosti zahrnula do podanej žaloby a tieto mala v úmysle prezentovať súdu prvej inštancie na pojednávaní vo veci samej.*“.

4. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala sťažovateľka 10. júna 2021 sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V prípise z 1. júla 2021 oznámil podpredseda okresného súdu sťažovateľke, že zákonný sudca postupoval v súlade s § 167 Civilného sporového poriadku a vo veci pripravuje rozhodnutie bez nariadenia pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočnému priet'ahu a porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa ústavy a listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa dohovoru. Okresný súd okrem doručenia vyjadrenia žalovanej strany sťažovateľke vo veci po viac ako 4 rokoch od podania žaloby nielenže nerozhodol, ale ani nevykonal žiaden procesný úkon.

6. Podľa názoru sťažovateľky problematiku týkajúcu sa rozhodovania o nároku na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v spotrebiteľskom práve nemožno hodnotiť ako skutkovo, procesne ani právne zložitú. Sťažovateľka už svoju žalobu, čo sa týka obsahu, skrz prizmu princípu rýchlosti a hospodárnosti konania koncipovala spôsobom a formou, aby konajúci súd mal k dispozícii všetky relevantné skutočnosti a podklady potrebné na rozhodnutie vo veci a nemusela vo veci viac predkladať žiadne ďalšie podania. Uvedenému svedčí aj samotná odpoveď podpredsedu okresného súdu, podľa ktorej okresný súd pripravuje rozhodnutie bez nariadenia pojednávania, a to práve na základe žaloby sťažovateľky a vyjadrenia žalovanej strany. K náprave nečinnosti okresného súdu nedošlo ani sťažnosťou predsedovi okresného súdu a nečinnosť súdu trvá naďalej aj po takmer mesiaci od prejednania uvedenej sťažnosti na priet'ahy.

7. Podľa sťažovateľky podstatou a zmyslom podanej žaloby bolo docieľiť funkcie primeraného finančného zadost'učinenia v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, a to dosiahnuť sankčný a odradzujúci účinok, keďže zo strany žalovanej strany dochádza na finančnom trhu k dlhodobému a opakujúcemu sa porušovaniu práv spotrebiteľov.

8. Sťažovateľka požaduje pred ústavným súdom aj priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, čo odôvodňuje tým, že nečinnosťou okresného súdu sa míňa účinkom spoločensky a individuálny význam inštitútu primeraného finančného zadost'učinenia v rovine spotrebiteľského práva. Sťažovateľka pociťuje v konaní výrazné stresové vypätie najmä zo skutočnosti, že sa púšťa do sporu s ekonomicky, právne a so spoločensky silnejším protivníkom s cieľom priniesť benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že žalovaná strana sa konania, ktorého sa dopustila proti nej, už proti ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

11. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, II. ÚS 238/2020).

12. V posudzovanom prípade ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a zo skutočností zistených dopytom na okresnom súde považuje za preukázané, že na základe sťažnosti na prietahy z 10. júna 2021 zákonný sudca nariadil vo veci pojednávanie. Na pojednávaní 15. októbra 2021 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorý v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ešte nie je písomne vyhotovený.

13. Ústavný súd v danej veci tiež poznamenáva, že podanie ústavnej sťažnosti v takom krátkom čase po podaní sťažnosti predsedovi súdu je len formálnym využitím tohto účinného prostriedku nápravy a nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený svojou nečinnosťou (IV. ÚS 74/05, II. ÚS 101/06, I. ÚS 46/2010, IV. ÚS 197/2018). Aby sťažnosť mohla priniesť efektívny účinok, ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09). Postup okresného súdu tomuto napokon aj zodpovedal, pretože jeho reakciou bolo zintenzívnenie svojej činnosti, čo sa prejavilo aj nariadením pojednávania, na ktorom okresný súd meritorne aj rozhodol. Z uvedeného teda vyplýva, že sťažnosť na prietahy podaná predsedovi okresného súdu sa prejavila ako účinný prostriedok ochrany sťažovateľkou označených práv.

14. Ústavný súd v okolnostiach danej veci zobral do úvahy aj predmet sporu (žaloba o priznanie finančného zadosťučinenia), ktorého význam je pre samotnú sťažovateľku nepochybne dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať, nepatrí však do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých). Dĺžku samotného napadnutého konania pred okresným súdom, ktorú ústavný súd posudzuje v súvislosti so sťažovateľkou označeným základným právom podľa ústavy a právom podľa dohovoru a ktorá predstavuje (ku dňu rozhodovania ústavného súdu) 4 roky a 4 mesiace, ústavný súd považuje za neprimeranú.

15. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že v ňom došlo k prietahom, ale v okolnostiach posudzovanej veci nedosahujú ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Na záver však ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu bude pokračovať, sťažovateľka sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

17. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu